

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.938/2017/9.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Molnár Ferencné dr., előadó bíró
Dr. Székely Ákos, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2018. június 13.

Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette

Terhelt(ek):

Első fok: Kaposvári Járásbíróság, 10.B.403/2016/17/I., ítélet, tárgyalás,
2017. március 14.

Másodfok: Kaposvári Törvényszék, 2.Bf.289/2017/5/I., ítélet, nyilvános ülés,
2017. szeptember 26.

Az indítvány előterjesztője: terhelt és védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt és védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kaposvári Járásbíróság 10.B.403/2016/17/I. számú és a Kaposvári Törvényszék 2.Bf.289/2017/5/I. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Kaposvári Járásbíróság a 2017. március 14. napján kelt 10.B.403/2016/17/I. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetésében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont]. Ezért a terheltet 400 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, egy napi tétel összegét 2.000 forintban állapította meg, így mindösszesen 800.000 forint pénzbüntetést szabott ki, melynek meg nem fizetése esetén rendelkezett annak átváltoztatásáról.
- [2] Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Kaposvári Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2017. szeptember 26. napján jogerős 2.Bf.289/2017/5/I. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta; a terhelt cselekményét jogosulatlan gazdasági előny megszerzése büntettének [1978. évi IV. törvény 288. § (1) bekezdés a) pont] minősítette és a terheltet megrovásban részesítette,

egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

- [3] Az eljáró bíróság által megállapított tényállás lényege a következő. A terhelt 2008. június 10. napjától az 1. számú Kft. önálló képviselőre jogosult ügyvezetője és egyúttal tagja is volt a társaság bejegyzésétől kezdődően. A terhelt 2007. december 17. napjától ügyvezetője volt a 2. számú Kft.-nek is. 2007. évben a Program keretében pályázat került kiírásra a Kht. közreműködő szervezethez, turisztikai termékcsoportok kialakítása címmel. A pályázat benyújtására az Önkormányzat és több másik pályázó szervezet, mint tag mellett eredetileg a terhelt által képviselt 2. számú Kft. 2008. január 10. napján írt alá konzorciumi megállapodást. A terhelt által képviselt 2. számú Kft. már mint megbízott, 2008. június 2. napján írt alá vállalkozási szerződést a szintén általa képviselt 1. számú Kft.-vel mint megbízóval, melynek tárgya volt a helyrajzi szám alatti lapostető, pince, emelet ráépítéssel, borturisztikai célt szolgáló vendéglátó egység generálkivitelezése, eszközbeszerzéssel együtt. A 2. számú Kft. a beruházást és az eszközbeszerzést ténylegesen megkezdte, az elvégzett munkáért számlát állított ki, a pénzügyi teljesítés a kft. részéről megtörtént. 2008. november 28-án a konzorcium tagjai olyan új megállapodást írtak alá, amelyben már nem a 2. számú Kft., hanem az 1. számú Kft. szerepelt az említett ingatlanhoz kapcsolódó beruházást megvalósító tagként. A pályázat keretében 2009. június 24. napján támogatási szerződés aláírására került sor, a szerződés tárgya az „Élménykörút” című projekt, adatlap és annak mellékleteiben elszámolható költségeknek az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és hazai központi költségvetési irányzatból vissza nem térítendő támogatás formájában történő finanszírozása. A támogatási szerződésben szereplő, terhelt által képviselt 2. számú Kft. az „Élménykörút” rejtőzködő falu projekt elem vonatkozásában 2010. február 17-én juttatta el a Regionális Fejlesztési Ügynökség Szervezeti Egységéhez a kifizetési kérelmét, mely 22.795.440 forint támogatás kifizetésére vonatkozott. A kifizetési kérelemhez csatolt iratban a terhelt nyilatkozott arról, hogy a projekt megvalósítása a támogatási szerződés és annak mellékletét képező pályázat szerinti volt, az elszámolt költségek a pályázati útmutatóban szereplő elszámolható költségeknek megfelelnek. Ehhez az eredetivel mindenben megegyező másolatként csatolta a számlamásolatok és bankkivonatok mellett az 1. számú Kft.-vel létrejött vállalkozási szerződést, továbbá a kapcsolódó teljesítési igazolásokat, átadás-átvételi jegyzőkönyvet, építési naplót, továbbá a piaci ár igazolására árajánlatokat. A Regionális Fejlesztési Ügynökség egysége 2010. március 12-én hiánypótlási felhívást adott közre, melyben az elszámolási csomag hiányosságai mellett megjegyezte, hogy a pénzügyi elszámolás és annak elválaszthatatlan részét képező kifizetési kérelemben előírt kötelező mellékletek nem kerültek teljes körűen benyújtásra, továbbá rögzítette, hogy a vállalkozói szerződés kelte korábbi, mint a piaci ár igazolására benyújtott árajánlatok kiállításának napja. A terhelt 2010. március 12. és április 1. közötti időben a hiánypótlási felhívásban rögzítettekről tudomást szerezve a hiánypótlással kapcsolatos releváns dokumentumokat maga látta el „az eredetivel mindenben megegyező másolat” megjelöléssel, és írta alá. A terhelt tudomással bírt arról, hogy a 2. számú Kft. birtokában van, eredetileg 2009. május 26. napján kelt 1. számú tanú névaláírást tartalmazó árajánlat, továbbá a 3. számú Kft. képviselőjében a 2. számú tanú névaláírást tartalmazó, eredetileg 2009. május 28. napján kelt árajánlat. A terhelt tudva azt, hogy ezen eredeti árajánlatok a hiánypótlás céljára nem használhatók fel, miután ezek keltezési dátuma szintén későbbi, mint a 2. számú Kft. és az 1. számú Kft. között létrejött vállalkozási szerződés, ezért a hiánypótláshoz az említett két eredeti keltezésű árajánlat alapján meghamisítva elkészített egy 1. számú tanú névaláírást tartalmazó, de valószínűleg 2008. május 27-i keltezésű árajánlatot, valamint a 3. számú Kft. képviselőjében a 2. számú tanú névaláírást tartalmazó, valószínűleg 2008. május 28-i keltezésű hamisított árajánlatot, majd mint másolatokat ellátta „az eredetivel mindenben megegyező másolat” pecsét mellett saját névaláírással és csatolta a hiánypótláshoz tudva azt, hogy ezen két piaci ár igazolására szolgáló árajánlatok valószínűleg és hamisított okiratok. Ezen okiratokat a terhelt kíséreléssel és a hiánypótlás egyéb irataival együtt eljuttatta a konzorcium vezető részére tudva, hogy ezen iratok a Szervezeti Egységéhez kerülnek azzal a céllal, hogy a kifizetési kérelemben megjelölt összegnek az általa képviselt kft. részére történő kifizetése megtörténjen. A

hiánypótlásra figyelemmel a Magyar Államkincstár 22.387.608 forint átutalásáról rendelkezett 2010. július 28. napján a 2. számú Kft. részére azzal, hogy a közvetlen rendszerű támogatás 85 százaléka, azaz 19.029.464 forint az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, 15 százaléka, azaz 3.358.144 forint pedig a magyar költségvetésből származott. A terhelt e cselekményével az Európai Unió költségvetésének, illetve a magyar költségvetésnek ezekkel egyező összegű vagyoni hátrányt okozott. Az EUTAF által megállapított szabálytalanság miatt elrendelt visszafizetési kötelezettségének a 2. számú Kft. 2016. május 9. napjáig eleget tett, így a vagyoni hátrány megtérült.

II.

- [4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt és védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontját megjelölve, a terhelt felmentése érdekében. Indokai szerint az eljáró bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat nem teljes körűen értékelte, az általa megállapított tényállás iratellenes, a megállapított tényekből további tényekre tévesen következtetett, kétséget kizáróan nem bizonyított tényeket értékelte a terhelt terhére, és a tényállás ellentétes megállapításokat tartalmaz, ezért megalapozatlan és törvénysértő. Az indítvány részletezte, hogy mely ítéleti ténymegállapításokat tart iratellenesnek, és ezekkel szemben a konzorciumi megállapodás tartalma, a tanúk vallomása alapján, és a terhelt védekezése szerinti eltérő tényállás megállapítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a terhelt nem szándékosan cselekedett, tudata nem fogta át, hogy bűncselekményt követ el, mivel abban a feltevésben hitelesítette a benyújtandó iratot, hogy az a meglévő eredetiről készült fénymásolat, és nem volt tudomása arról, hogy bárki hamis okiratot használt volna fel. Álláspontja szerint a támogatás elnyerése szempontjából az árajánlatok kérdése nem releváns körülmény, ennél fogva az bűncselekmény megállapítását sem alapozhatja meg. Hivatkozott arra is, hogy a terhelt terhére rótt költségvetési csalás büntette büntethetősége elévült. Álláspontja szerint az elévülést csak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított eljárási cselekmény szakítja félbe, elkövetőről pedig csak és kizárólagosan akkor lehet szó, ha az ténylegesen nevesítve is van. Így az ismeretlen tettes elleni eljárás a gyanúsított személy felderítését célozza, az elkövető ellen már csak akkor folyhat eljárás, ha személye ismertté válik és az alapos gyanút vele közlik is. Ehhez képest jelen ügyben az elévülés a 2010. július 28-i kezdő időpontra tekintettel 5 év elteltével, 2015. július 28. napján félbeszakítás nélkül bekövetkezett.
- [5] A Legfőbb Ügyészség BF.2/2018/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Az ügyészi álláspont szerint az indítványnak a megállapított tényállás iratellenességére, téves következtetéseire és a bizonyítékok nem teljes körű, illetve a terhelt terhére szóló értékelésére történő hivatkozásait, a jogerős ítéletben megállapított tényállás megalapozottságát vonják kétségbe, illetve a bizonyítékok bírói mérlegelésének eredményét teszik vitássá, amely felülvizsgálat során kizárt. Az ügyész szerint a másodfokú bíróság nem járt el helyesen, amikor a bűncselekményt az elkövetés idején hatályos 1978. évi IV. törvény szerint minősítette, mivel az elbírálás idején hatályos Btk. szerint a terhelt cselekménye törvényi egységként minősíthető, a Btk. 396. § (8) bekezdése pedig a büntetés korlátlan enyhítésének lehetőségét is megnyitja, amely a cselekmény enyhébb elbírálását eredményezi. Ettől függetlenül mind az elbírálás, mind az elkövetés idején hatályos Btk. rendelkezéseinek alapulvételével a büntethetőség elévülésére irányadó időtartam 5 év, mindkét törvény szerint a cselekmény 1-től 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ennél fogva a cselekmény minősítésétől függetlenül megállapítható, hogy annak elévülése nem következett be; a bűncselekmény a támogatás 2010. július 28. napján végrehajtott kifizetése napján vált befejezetté, nyomozás elrendelésére pedig az 5 éves elévülési időn belül, 2015. április 14. napján került sor, mely cselekmény az elévülést félbeszakította. Ennél fogva a terhelt bűnösségének megállapítása büntető anyagi jogszabálysértést

nem valósított meg.

- [6] A Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében a védő - a BH 2016.300. számú eseti döntést megjelölve - változatlanul fenntartotta, hogy a nyomozás ismeretlen tettes ellen történő elrendelése az elévülést nem szakította félbe, ily módon e cselekmény elévülése 2015. július 28. napján bekövetkezett; erre figyelemmel a terhelttel szemben büntethetőséget megszüntető ok miatt is törvénysértően került sor az eljárás lefolytatására.

III.

- [7] A terhelt és védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [8] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [9] A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.
- [10] Nem sértett azonban törvényt az eljáró bíróság akkor, amikor a terhelt bűnösségét költségvetési csalás büntetében megállapította.
- [11] A Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontja szerint aki költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vagy költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában mást tévedésbe ejt, tévedésben tart, valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz vagy a valós tény elhallgatja, és ezzel egy vagy több költségvetésnek vagyoni hátrányt okoz, költségvetési csalást követ el. A (8) bekezdés szerint pedig korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki az (1)-(6) bekezdésben meghatározott költségvetési csalással okozott vagyoni hátrányt a vádirat benyújtásáig megtéríti.
- [12] Az elkövetés idején hatályos 1978. évi IV. törvény (1) bekezdés a) pontja szerint, aki a központi költségvetésből, a helyi önkormányzati költségvetésből vagy elkülönített állami pénzalapokból jogszabály alapján nyújtott pénzügyi támogatást vagy más gazdasági előnyt úgy szerez meg, hogy evégett valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, avagy valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel, jogosulatlan gazdasági előny megszerzése bűncselekményét valósítja meg.
- [13] Ugyanezen törvény 314. § (1) bekezdés a) pontja szerint az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntetetté valósítja meg, aki az Európai Közösségek költségvetését károsítja azzal, hogy az Európai Közösségek által vagy nevében kezelt pénzalapokból származó támogatásokkal kapcsolatban valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel, avagy az előírt tájékoztatási kötelezettségének nem, vagy megtevésezésre alkalmas módon, hiányosan tesz eleget.
- [14] Az indítvány szerint a terhelt abban a tudatban hitelesítette a hiánypótlásra benyújtandó iratokat, hogy a meglévő eredetiről készült fénymásolatot hitelesíti, azaz tudata nem fogta át, hogy bármiféle bűncselekményt elkövet, erre figyelemmel magatartása következményeit nem kívánta, és abba belenyugodva sem cselekedhetett. Arról pedig, hogy bárki hamis okiratot használt volna fel, szintén nem volt tudomása, ilyen bizonyíték sem állt rendelkezésre, így a terhére rótt szándékos bűncselekményt nem követhette el.
- [15] Az ítéleti tényállás egyértelműen rögzíti, hogy a terhelt 2010. március 12. és 2010. április 1. közti időben a hiánypótlási felhívásban rögzítettekről tudomást szerezve a hiánypótlással kapcsolatos releváns dokumentumokat maga látta el „az eredetivel mindenben megegyező másolat” megjelöléssel, és írta alá. A terhelt tudomással bírt arról, hogy a 2. számú Kft. birtokában van a 4. számú Kft. képviselőjében 1. számú tanú névaláírást tartalmazó, és eredetileg 2009. május 26. napján kelt árajánlat, továbbá a 3. számú Kft. képviselőjében a 2. számú tanú névaláírást tartalmazó, és eredetileg 2009. május 28. napján kelt árajánlat. A terhelt tudva azt, hogy ezen eredeti árajánlatok a hiánypótlás céljára eredménnyel nem használhatók fel, miután ezek keletkezési dátuma szintén későbbi, mint a 2. számú Kft. és az 1. számú Kft. között létrejött vállalkozási szerződés, ezért a

hiánypótláshoz az említett két eredeti keltezésű árajánlat alapján meghamisítva elkészített, a 4. számú Kft. képviselőjében az 1. számú tanú névaláírást tartalmazó, de valószínűleg 2008. május 27-i keltezésű hamisított árajánlatot, valamint a 3. számú Kft. képviselőjében a 2. számú tanú névaláírást tartalmazó, valószínűleg 2008. május 28-i keltezésű hamisított árajánlatot mint másolatot látta el az eredetivel mindenben megegyező másolat pecsét mellett saját névaláírással, és csatolta a hiánypótláshoz, tudva azt, hogy ezen kettő piaci ár igazolására szolgáló árajánlat valószínűleg és hamisított okirat. A tényállás egyértelműen tartalmazza azt is, hogy a támogatás kifizetésére a két valószínűleg okirat csatolása nélkül nem került volna sor, mivel a pályázati feltételeknek és a hiánypótlási felhívás érdemének is megfelelően, a piaci ár igazolása hiányában a terhelt által a 2. számú Kft. nevében benyújtott elszámolható költségek elszámolására nem kerülhetett volna sor.

- [16] Következésképpen a terhelt egyértelműen tisztában volt a hiánypótlásra benyújtott okiratok valószínűleg tartalmával, hiszen azokat a két eredeti keltezésű árajánlat meghamisítása alapján maga készítette el, és a hamisított árajánlatokat mint másolatokat látta el saját maga „az eredetivel mindenben megegyező másolat” pecséttel, saját névaláírással, és csatolta azokat a hiánypótlás keretében.
- [17] Ennélfogva a terhelt előre látta magatartása lehetséges következményeit, és e következményekben nem csupán belenyugodva, hanem azokat kifejezetten kívánva cselekedett (Btk. 7. §), ennélfogva a bűnösségére vont következtetés okszerű.
- [18] Rámutat ugyanakkor a Kúria arra, hogy a terhelt cselekményének helyes minősítése a Btk. 2. § (2) bekezdésére figyelemmel az elbírálás idején hatályos 2012. évi C. törvény (Btk.) szerinti 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, amint azt a Legfőbb Ügyészség is helytállóan kifejtette.
- [19] Az elkövetés idején hatályos 1978. évi IV. törvény 288. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette mellett ugyanis az 1978. évi IV. törvény 314. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntette - valódi alaki - halmazatot képez. Ugyanakkor az elbírálás idején hatályos törvény 396. §-a a törvényi egység megteremtése mellett a (8) bekezdése révén a büntetés korlátlan enyhítésének lehetőségét is megnyitja. E rendelkezésnek pedig azért van jelentősége, mivel az irányadó tényállás szerint a terhelt az EUTAF által megállapított szabálytalanság jogkövetkezménye érvényesítéseként elrendelt támogatás visszafizetési kötelezettségének 2016. május 9. napjáig teljes egészében eleget tett, így a bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrány megtérült, a vádirat benyújtására pedig 2016. szeptember 14-én került sor.
- [20] A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján az esetlegesen hibás minősítés nem önmagában, hanem csak akkor képezi felülvizsgálat alapját, ha a helyes minősítéshez képest a kiszabott büntetés (alkalmazott intézkedés), illetőleg a büntetés végrehajtásának felfüggesztése törvénysértő. Jelen ügyben azonban ilyen büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására nem került sor.
- [21] Az indítvány szerint a terhelt bűnösségének megállapítására azért is az anyagi jog szabályának megsértésével került sor, mivel a cselekmény befejezetté válását követően, 2010. július 28. napjától az 5 éves elévülési idő eltelt anélkül, hogy az eljáró hatóságok a terhelt ellen büntetőeljárás cselekményt foganatosítottak volna. Álláspontja szerint ugyanis a nyomozás ismeretlen tettes ellen történő elrendelése nem szakította meg az elévülést, és a terhelttel szemben 2015. április 8. napjáig semmiféle érdemi eljárás cselekmény nem történt.
- [22] A Btk. 26. § (1) bekezdése szerint a büntethetőség - a (2)-(3) bekezdésben meghatározottak kivételével, illetve az egyes bűncselekmények elévülésének kizárásáról szóló törvény eltérő rendelkezése hiányában - elévül, a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább 5 év elteltével.
- [23] A 27. § a) pontja szerint az elévülés kezdőnapja befejezett bűncselekmény esetén az a nap, amikor a törvényi tényállás megvalósul.
- [24] Az 1978. évi IV. törvény szerinti 288. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző jogosulatlan gazdasági előny megszerzése büntette, és a 314. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző Európai Közösség pénzügyi

érdekének megsértése büntette esetében, miként a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette elévülési ideje 5 év.

- [25] Az iratokból kitűnően jelen esetben a bűncselekmény a támogatás 2010. július 28. napján végrehajtott kifizetése révén vált befejezetté; a feljelentés alapján nyomozás elrendelésére ismeretlen tettel szemben 2015. április 14. napján, míg a terhelt gyanúsított kihallgatására 2016. április 8. napján került sor.
- [26] A 28. § (1) bekezdés értelmében az elévülést félbeszakítja a bíróságnak, az ügyésznek, nyomozó hatóságnak, illetve nemzetközi vonatkozású ügyekben az igazságügyért felelős miniszternek vagy külföldi hatóságnak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárás cselekménye. A félbeszakítás napján az elévülés határideje ismét elkezdődik.
- [27] Ehhez képest a büntetőügyben eljáró hatóság általi büntetőeljárás cselekmény egyrészt az, amelynek megtételéhez már önmagában - tartalmától függetlenül - joghatást fűzött a Be. (nyomozás elrendelése, vádemelés, ítélet meghozatala stb.), másrészt ilyen, valamely konkrét cselekmény foganatosítása (házkutatás, elfogató parancs, elfogás, idézés).
- [28] A büntethetőség elévülését félbeszakító eljárás cselekménynek pedig a kialakult bírói gyakorlat értelmében az tekintendő, mely
- foganatosítója olyan, büntetőügyekben eljáró hatóság, amely az adott büntetőügyben eljár;
 - ténybeli alapja azonos az eljárás tárgyát képező cselekmény ténybeli alapjával;
 - tartalma szerint az elkövető ellen irányul;
 - érdemi, az eljárás előbbre vitelére alkalmas, nem csupán adminisztratív, illetve korábbi megismétlésében kimerülő.
- [29] A következő ítélezési gyakorlat szerint e feltételeknek maradéktalanul eleget tevő büntetőeljárás cselekmény az elévülést félbeszakítja függetlenül attól, hogy ismeretlen személy ellen történt (BH 2007.363.; 2008.110.).
- [30] A büntetőeljárás megindításához, a nyomozás elrendeléséhez elegendő valamely emberi magatartást feltételező történés oly mértékű ismerete, amely bűncselekmény gyanújára okot ad. Az elkövető kilétének ismerete viszont nem feltétele, legfeljebb célja a nyomozás elrendelésének.
- [31] Az elkövető személyének ismeretlensége nem azt jelenti, hogy az elkövető ne lenne konkrét személy, hanem csupán azt, hogy kiléte a nyomozó hatóság előtt még nem ismert.
- [32] Ennélfogva, amikor ismeretlen személy esetében elrendelik a nyomozást, akkor az valójában nem csak tárgyi, hanem alanyi szempontból is meghatározott, szükségképpen mindig valaki ellen, az elkövető ellen történik. Az illető személy tudomásszerzése pedig nem feltétele annak, hogy ellene irányulónak lehessen tekinteni valamely büntetőeljárás cselekményt.
- [33] Az elkövető anyagi jogi, a terhelt (gyanúsított, vádlott, elítélt) eljárásjogi fogalom. Utóbbi ismert kilétű személyt takar. Ezzel szemben az elkövető fogalma átfogja mind az ismeretlen, mind pedig az ismert kilétű személyt.
- [34] Az elévülést a - már kifejtettek értelmében vett - büntetőeljárás cselekmény attól függetlenül félbeszakítja, hogy ismert vagy ismeretlen kilétű személy (mint elkövető) ellen irányul-e. Ezzel mindenben megegyező álláspontra helyezkedett a Kúria az indítványozó által hivatkozott BH 2016.300. számú eseti döntésben is [(59), (60), (61) bekezdés].
- [35] Amint az iratokból kitűnik tehát jelen ügyben a 2010. július 28. napján befejezetté vált bűncselekmény vonatkozásában az elévülést a nyomozás 2015. április 14-i elrendelése ugyanúgy, mint a terhelt 2016. április 8-án történt gyanúsított kihallgatása félbeszakította.
- [36] Ehhez képest az elévülést félbeszakító egyes eljárás cselekmények között az 5 éves elévülési határidő nem telt el, ebből következően a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására is törvényesen került sor.
- [37] A Be. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható; felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak sincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés]. A jogkövetkeztetések

helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

- [38] Ez azt jelenti, hogy a felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség és minősítés kérdésének, vagy a büntetés kiszabásának vitatására sem.
- [39] Az indítvány a bizonyítékok mikénti értékelésén keresztül a jogerős ítéleti tényállást támadta, amikor a tényállás helyességét az egyes tanúvallomások, a vádlotti védekezés és az okirati bizonyítékok mikénti értékelését kifogásolta, valamint a tényállás iratellenességére, ellentétes megállapításaira és téves ténybeli következtetéseire hivatkozott. Felülvizsgálati eljárásban mindezek azonban eredményre nem vezethetnek.
- [40] A Kúria olyan felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése szerint hivatalból köteles, nem észlelt.
- [41] Ekként a Kúria a terhelt és védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva, a megtámadott határozatot a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

IV.

- [42] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [43] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal, ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2018. június 13.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Molnár Ferencné dr. s.k. előadó bíró, Dr. Székely Ákos s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bírószági ügyintéző